

CAPUT XII.

Ejusdem doctrinae veritas in divinae traditionis auctoritate fundatur. Cujus testes sunt Patres, & concilia a sede Apostolica approbata. Quam confirmat constans Ecclesiae consensus circa doctrinam de morali hominis impotentia, divinique auxilii necessitate ad omnes hujus vitae tentationes vincendas, cujus doctrinae necessarium corollarium est articulus, de quo in praesens agitur, a Synodo Trident. ex eodem principio verbis formaliter equivalentibus definitus. Hunc porro Ecclesia ipso quoque facto comprobatur, per publicas preces ab ea ordinatas.

§. CXXI. **A**d comprobendam hanc orthodoxae fidei veritatem in SS. Literis tam perspicue, ut vidimus, fundatam, plurimum porro momenti superaddit *divinae Traditionis* auctoritas, cujus locupletissimi testes sunt Patres, & Concilia adversus Pelagium coacta, & per Romanos Pontifices adprobata, praecipue vero S. Augustinus Pelagianae haereseos impugnator, & catholicae de gratia doctrinae per 20. annos vindex praeter ceteris strenuissimus. Constat enim vero inter Theologos omnes, consensum SS. Patrum in aliquo dogmate, tum maxime ceu legitimum Traditionis divinae testimonium respici oportere, quando testantur eam esse fidem, doctrinam, ac professionem Ecclesiae; aut, quod perinde est, quum doctrinam dogmati, in quo consentiunt, oppositam haereticam esse declarant, ejusdemque assertoribus anathema denunciant,

diris-

dirisque devovendo: esse decernunt. Atqui jam supra Capite IV. ostendimus, non solum Palestinos, sed vel maxime Africanos Patres, & Episcopos, plus simplici vice synodaliter congregatos, cum S. Augustino circa præfens doctrinæ caput de *moralis hominis insufficientia* servandi legem *naturalem*, & omnia peccata vitandi, deque *virium naturalium* ad utrumque *impotentia* adeo fuisse prorsus consentientes, ut & oppositum dogma ad *Pelagianorum hæresim* pertinere declaraverint, & ejusdem assertores *anathemati* subjicendos: *omnibus execrationibus detestandos: ab auribus omnium removendos, & ore omnium anathematizandos: ecclesiastica communione privandos*, aperte decreverint, eorum judicia, atque decreta supremis Ecclesiæ Præsulibus *Innocentio, Zozimo, & Cælestino* per omnia confirmantibus, & *tanquam propria Sedis Apostolicæ amplectentibus* reliquarum orbis Ecclesiarum consensu accedente (§. XL. — XLI). Habemus igitur in hoc Patrum simul, ac Ecclesiæ Præfulum circa præsentem doctrinæ articulum tam solempni consensu manifestum divinæ traditionis *declarativæ* testimonium, firmissimumque divinæ revelationis argumentum.

§. CXXII. Ad hujus traditionis confirmationem plurimum ponderis addit Synodus Arausiana II. anno 529. celebrata, quæ maximam in Ecclesia auctoritatem obtinuit, utpote quam Sedes Apostolica approbavit, & 25. canones de gratia, & libero arbitrio ab ea conditos Bonifacius II. Rom. Pontifex confirmavit. De hac enim Synodo a Jacobo *Sirmondo* apposite adnotatum legimus: *ab ea totam de gratia, & libero arbitrio controversiam ex S. Augustini sententia fuisse compositam a)*: ejusque placitis

a) In Notis ad eandem Synodum,

ris Ecclesiam deinceps tanquam norma doctrinae adversus Semipelagianorum errores usam fuisse a).

Hæc igitur Synodus Can. 1. ita statuit: *Adjutorium Dei in renatis, & sanctis semper est implorandum, ut ad finem bonum pervenire, vel in bono possint opere perdurare: ergo etiam ut possiat legem Dei servare, & sine peccato vivere: hæc enim ita sibi invicem connexa sunt, ut alterum ex altero necessario consequatur. Quum igitur Arausiaci Patres cum in finem adjutorium Dei sanctis, ut in opere bono perdurare possint, jugiter implorandum esse præcipiant: necesse profecto est, ut vires naturales, uti ad perdurandum in opere bono, ita & ad legem Dei servandum, atque ad vitandum omne peccatum etiam in sanctis moraliter insufficientes Synodum agnovisse concludamus. Quis enim, ut Augustinus ait, veraciter gemat, & imploret, desiderans accipere, quod orat, a Domino, si hoc a se ipso sumere existimet, non ab illo?* b). Sed audiamus porro eosdem Patres mentem suam de hoc argumento luculentius explicantes. Ajunt namque Can. 21. *Christum non gratis mortuum esse, ut &*

L

lex

- a) In Notis ad Epist. 9. Lib. 9. Apollinaris Sidonii. Utramque hanc observationem e Notis Sirmondi eliminare operæ pretium duxit Philippus Labbeus ejusdem olim Instituti Socius, in Editione posteriori an. 1652 ab ipso procurata. Male nempe Labbeum habuerunt, quæ Sirmondus agnoscit, palamque prædicat, ex S. Augustini sententia pependisse totam hanc fidei quæstionem, ejusque judicium secundum celeberrimæ Synodi, ac ipsius Sedis Apostolicæ præscriptum, inquit, August. *Le Blanc* in Præfatione ad Histor. Congrega. de Auxiliis pag. XLI. Observat quoque Binius in Notis huic Synodo subjunctis: *quor hujus Concilii Capitula, tot sententias catholice Ecclesie esse stabilitas, a quibus absque prævaricationis piaculo nulli fideli recedere liceat.* b) Lib. de dono persever. Cap. 23.

lex per illum impleretur : atque demum Can. ultimo perspicue docent : Deum nobis fidem, & amorem sui prius inspirare, ut cum ejus adjutorio ea, quæ sibi sunt placita, puta, conformiter ad Canonem 21., legis mandata implere possimus. Ac proinde &c.

§. CXXIII. Habes igitur tres insigniores Ecclesias, *Palestinam* nempe, *Africanam*, & *Gallicanam* cum Ecclesia *Romana*, circa præfatum doctrinæ articulum, a totidem summis Pontificibus *Innocentio*, *Zozimo*, *Cælestino*, & *Bonifacio* confirmatum consentientes ; quo, nescio, an ad fundandum, firmandumque divinæ traditionis testimonium efficacius quidquam atque illustrius desiderare quis possit ? Sed magis adhuc his robur accedit ex constanti, ut vidimus, Ecclesiæ consensu circa doctrinam de morali hominis impotentia vincendi graves tentationes, divinique auxilii necessitate ad eas vincendas, etiam quum de victoria duntaxat agitur, quæ præcise sufficiat ad evitandum peccatum, ad quod tentatio impellit, uti jam supra Capite X. ex SS. Patribus & Conciliis affatim demonstravimus. Cum enim ejusmodi tentationes in toto humanæ vitæ, imo & quotidiano conversationis studio adeo frequentes occurrant, ut propterea ad eas superandas *quotidianum* Dei adjutorium, juxta normam ab ipsomet Salvatore præscriptam, identidem implorandum esse iidem Patres præcipiant (§. CXI.) ; ne secus tentationum importunitate aut vehementia in transversum æcti a via mandatorum Dei ad vitiorum devia declinemus, neve, ut Patres Milevitani ajebant, *in peccatum tentati decidamus ; quod in nostra potestate positum esse, & ad hoc implendum solam sufficere voluntatem hominis* aperte contra Pelagianos inficiantur (§. CI.) : liquido proin apparet tam arctum istic esse dogmatis utriusque nexum, ut sibi invicem manus porrigant, Patrumque consensus in unum sine consensu in alterum doctrinæ articulum
sub-

subsistere omnino nequeat, cum hic posterior necessarium sit prioris illius corollarium.

Quamobrem Synodus Trid. postquam Sess. 6. Cap. 13. docuisset: *in pugna cum mundo, carne, & diabolo victores nos esse non posse, nisi cum gratia Dei* (§. CIII); his cõærenter Can. II. definivit: *hominem per liberum arbitrium sine gratia per Jesum Christum juste vivere non posse; consequenter nec legem Dei servare, nec peccata vitare sine gratia posse.* Nam declinare a malo, quod lex prohibet, & facere bonum, quod illa præcipit; duo sunt universales justitiæ canones, quos qui observat, juste vivere omnino censendus est. Cum igitur duo hæc: *juste vivere: legem Dei servare, & sine peccato vivere* per vires liberi arbitrii sine gratia hominem non posse, quoad sensum sibi formaliter æquivaleant; utrumque proinde citati Canonis verbis intendere, ac definitione sua complecti Synodum voluisse manifestum est. Id quod etiam necessarius cum præmissa doctrina nexus exigit, prout modicam ad proxime dicta attentionem adferenti non poterit non esse perspicuum.

§. CXXIV. Ad pleniorẽ porro præsentis doctrinæ confirmationem etiam istud plurimum compendii adfert, quod hujus dogmatis veritatem *in verbo Dei scripto, & tradito* tam perspicue, ut vidimus, fundatam, *ipso quoque facto* suo Ecclesia comprobaverit, ex quo pro gratia ad legem Dei servandam, vitandumque peccatum a Deo impetranda publicas preces ordinavit. Enim vero testante Papa Cælestino ad Episcopos Galliæ scribente: *legem credendi, lex statuit supplicandi.* Quid autem Ecclesia fidelium nomine a Deo flagitet? novit imprimis quisque fidelis, dum in publicis Ecclesiæ Litanis orat: *ab omni peccato: a transgressione mandatorum tuorum: libera nos Domine.* Norunt quoque, quid in officio Ca-

nonico Clerici, quidque inter tremenda Altaris sacrificia pro fideli populo facer Mystes Deum exoret, dum in ipso cujuslibet diei auspicio auxilium Dei implorat, ut hac die *ad nullum declinemus peccatum*: dumque stans per annum diebus ad horas singulas, & in Missæ Sacrificio preces ingeminat: ut Deus *nos semper faciat suis servire mandatis, & ut quæ nobis agenda præcipit, eo miserante adimplere possimus*: dum denique præter alias consimiles orandi formulas ab Ecclesia præscriptas populi nomine supplices ad Deum preces ita fundit: *Deus, qui scis, quia ex nostra fragilitate subsistere non possumus; da auxilium gratiæ tuæ, ut in exequendis mandatis tuis, & voluntate tibi, & actione placeamus*. Et rursum: *Vota, quæsumus, Domine, supplicantis populi cœlesti pietate prosequere, ut, & quæ agenda sunt, videant, & ad implenda, quæ viderint, convalescant*.

Atqui vero si naturales humanæ naturæ vires juri naturali servando adeo sufficientes cum Cl. Jcto homini inesse supponas, ut legem Dei servare, & sine peccato vivere omnino valeat; quid, amabo, necessum est nostris ad Deum precibus efflagitare, quæ nativis viribus præstare ex nobis ipsis possumus? inaniter certe, nedum fallaciter a Deo petitur, quod in nostra jam positum potestate credatur: *si enim hæc possibilitate naturæ & arbitrio voluntatis in potestate sunt constituta, quis non videat, ea a Domino inaniter peti, & fallaciter exorari, quæ naturæ nostræ jam ita conditæ sufficientibus viribus obtinentur?* prout apposite ajunt Carthagenensis Synodi Patres in Epistola ad Innocentium I; quam eorum rationem usque adeo probavit S. Pontifex, ut ad eosdem Patres hæc rescribere non dubitaverit: *Ipsi, qui tales sunt, nullam Dei gratiam consequuntur, qui sine illo tantum se posse confidunt, quantum vix illi, qui ab illo postulant, & accipiunt, promerentur*. Quibus adde, quæ jam supra

(S.

(§. CXI.) ex eadem Innocentii Epistola transcripsimus. *)

§. CXXV. Eodem argumento ex publicis Ecclesie precibus petito S. Augustinus, qui primus ejus auctor esse censetur, sæpius adversus Pelagianos usus est; quippe qui totus in eo erat, ut ostenderet, prorsus irrisorie, falso, fiteque a Deo postulari, quod quis viribus posse suis obtinere confidit: *nolite errare, inquit, Deus non irridetur. O homo! non verborum tantum, verum etiam cogitationum tuarum testis est Deus. Si aliquid ab eo veraciter, ac fideliter poscis, ab illo, a quo poscis, te accipere crede, quod poscis. Noli eum labris honorare, & super eum corde te extollere, credens a te ipso tibi esse, quod ab illo fingis orare a).* Deinde in Epistola ad Vitalem agebat: *prorsus non oramus, sed orare nos fingimus, si nos ipsos, non illum credimus facere, quod oramus. Ino alibi quoque nihil stultius esse asserit, quam orare, quod habeas in potestate. Denique ad Hilarium b), scribens multis ostendit, Deum a nobis frustra orari, nisi ejus dona confiteamur: hinc acurate perpendit oraculum illud sapientie 8. Scivi, quoniam aliter non possum esse continens, nisi Deus det; & hoc ipsum erat sapientie scire, cujus esset hoc donum: Adii Dominum, & deprecatus sum illum. Ex quibus verbis colligit S. Doctor, neminem quidquam a Deo obtinere,*

L 3

nere,

a) Lib. de dono persever. Cap. 2. b) Epist. 19.

*) Que personatus sub Phereponi nomine Joannes Clericus ad elevandam vim hujus argumenti ex orationis necessitate Patribus familiari momenta attulit, quibus Pelagium faceret non stultum, dum facere non potuit orthodoxum; solide explosa vide apud celeb. Muratorium in laud. opere de ingeniorum moderatione &c. Lib. 3. Cap. 6.

nere, nisi petendo, *) neminem petere nisi noverit, quid a Deo pendeat, atque idcirco oportere cognoscere, ut prudenter & religiose petamus. Derisoria igitur petitio foret, si quid a Deo petatur, quod scias ipsum non dare, sed ipso non donante esse in hominis potestate, vel eo donante homini deesse nunquam posse. Deum igitur irrideret *Pelagianus*, si ab ipso peteret potentiam implendi legem Dei, & peccata vitandi, quam libero arbitrio insitam esse existimat. Deum irrideret *Semipelagianus*, si bonæ voluntatis initium, quod a se ipso habere putat, a Deo postularet. Deum denique irrideret *Christianus*, si a Deo peteret consensum gratiæ, quem Deus ab illo expectat, vel si peteret gratiam sufficientem & ad natura versatilem, quam ipse nulli pla-

ne

*) Eruditus commentator in dissertationem *Petr. Tamburini* Vindob. Editionis opportune in hunc auctoris locum observat: — Quod dicitur *neminem adeo quidquam obrinere, nisi petat*, generaliter non intelligi de omnibus gratiis, ut patet ex iis, quas accipiunt infantes, infideles negativi, & etiam peccatores obdurati; nam ex *Augustino* L. de dono persever. Cap. 16 constat, Deum alia dona etiam non orantibus, sicut initium fidei; alia non nisi orantibus præparasse. Dicit tamen posse has etiam gratias a Deo non concedi, nisi intuitu precum, non quas isti ad Deum fundunt, sed quas pro ipsis fundit Ecclesia, & potissimum earum, quibus Christus Ecclesiæ suæ omnia gratiæ dona a Deo Patre impetravit; & ex quibus Christi & Ecclesiæ precibus etiam in nos dimanat gratia orationis, ad quam gratiam impetrandam, si alia nostra oratio præcedere deberet; nemo non videt, nem in infinitum processuram. Dicit etiam potest cum auctore doctissi. ex consueto fere divina providentiæ ordine gratiam conversionis ad bonum, vel perseverantiæ in bono, non dari a Deo, nisi petentibus; quo posito principio vim suam obtinet argumentum, quod ille post *S. Augustinum* invicte urget, scilicet multum interesse gratiæ necessitatem, ac naturam, atque indolem noscere, ut sciamus, quid a Deo petere debeamus. —

ne hominum deesse putat; prout scite observat Vir doctiss. Petrus Tamburini a) jam alias a nobis laudatus.

Inde vero alterutrum e duobus sequatur, oportet: aut quod vera, sincera, seriatque sit deprecatio nostra, quæ ab omni peccato, legumque naturalium transgressione liberari, iisdemque adimplendis pares esse a Deo petimus; nostram ut consequenter per proprias vires utrumque præstandi moralem impotentiam humiliter agnoscamus; aut si vires naturales legi divinæ servandæ, peccatoque vitando *sufficientes*, & expeditas, naturæque nostræ etiam pro hocce corruptionis statu insitas cum Cl. Jcto credimus; Ecclesiam precibus suis Deum ludificari propriis nostris ingratiis concludamus; non secus, ac qui sanos a Deo oculos, pedesve ad incedendum expeditos peteret, quos jam ab eo se accepisse cognoscit, Deum haud dubie ludificari precando velle convinceretur. Quod absurdum ne admittere cogamur, necesse est, ut verum esse agnoscamus, quod S. Augustinus docet, cum ait: *certum est nos mandata servare, si volumus; sed quia præparatur voluntas a Domino, ab illo petendum est, ut tantum velimus, quantum sufficit, ut volendo faciamus b)*. Et rursus Epistola ad Asselicum: *Utilitas legis est, ut homines de sua infirmitate convincat; & gratiæ medicinam implorare compellat.*

L 4

CA-

a) Diff. §. LI. cit. pag. 51. - 52. b) Lib. de gratia & lib. arb. Cap. 16.